

Forfatter: Grundtvig, Nikolai Frederik Severin

Titel: BREV TIL: Ingemann, Bernhard Severin FRA: Grundtvig, Nikolai Frederik Severin (1845-03-25)

Citation: Grundtvig, Nikolai Frederik Severin: "BREV TIL: Ingemann, Bernhard Severin FRA: Grundtvig, Nikolai Frederik Severin (1845-03-25)", i *Grundtvig og Ingemann*, Forlagt af Samfundet til den Danske Litteraturs Fremme, s. 276. Onlineudgave fra Danmarks Breve: https://tekster.kb.dk/text/letters-001989206-000-shoot-L001989206000_0116.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvig og Ingemann

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

*Grundtvig til Ingemann.
Tredje Paaskedag 1845.*

Kjære Ven!

At det ikke er godt at have en ond Samvittighed, hører vel til Børnelærdommen, og er saa yderst fatteligt, at man ikke skulde tænke, nogen paa sine gamle Dage kunde trænge til at mindes derom; men da jeg saa' dit Brev fra Paaske-løverdage, følte jeg dog, det havde været godt, om den gamle fattelige Sandhed var bleven mig indskærpet, mens det endnu var Tid at svare paa Brevet fra i Fjor; thi nu lod jeg virkelig dit Brev ligge et Par Timer ubrudt, som om jeg var bange for at brænde mig paa det. Du har for Resten naturligvis gættet ret: at jeg ved dit Brev om Bragesnakken var bleven lidt gnaven; men skjønt jeg for længe siden harglemte, hvorover, husker jeg dog godt, det var ikke over nogens. 277Spas, men over nogle alvorlige Ord, som det den Gang syntes mig sagde, jeg burde i visse Maader ikke ytre mig som jeg var, eller udsige frit, hvad jeg saa' og tænkte, — hvad jeg slet ikke kan taale, at nogen vil aftrætte mig Eet til, naturligvis paa eget Ansvar, da det er en Ret, jeg indrømmer alle andre. — Dog, hvad det end var, fandt jeg, det nyttede ikke at skrive om, og naar jeg først opsætter at skrive et Brev, da er der næsten intet Eaad uden det, du venskabelig har brugt, og som jeg tror, altid vil hjælpe. Tak da venligst for Mindelsen og for godt gammelt Broderskab i alle Maader!

Vinteren, der nær var bleven mig for lang, har jeg slidt, som jeg kunde, og i det hele, Gud ske Lov! med skikkelig Helsen og godt Haab, medens Salmesagen er, hvad der især har beskæftiget mig og sagtens sat mig en Del flere graa Haar i Hovedet; thi det er i vore Dage næsten umuligt at gjøre noget, der er værd at nævne, i Fællesskab; saa jeg har tit været nær ved at fortvivle om Sagen og er endnu langt fra at turde forudsige et lykkeligt Udfald. At nu Forandringerne, der til Prøve er foretagne med dine og andres Sange, sædvanlig heller ikke vilde hue vedkommende, har jeg naturligvis forudset og derfor drevet paa, at det udtrykkelig blev sat i Fortalen, baade at de levende Digtere skulde selv raade for, om de vilde have deres Sange saaledes forandrede i Samlingen, og at vi gjerne saa', de selv prøvede paa at foretage den Forandring, vi havde fundet nødvendig, enten for Øjemedets Skyld eller for at komme til Enighed. Hvad nu den nævnte Sang: „Der er et helligt Væрге“, angaar, da er det rigtig nok min Skyld, at den er kommen i Prøverne, fordi jeg gjerne vilde have noget af dig med i Sangene om Døden; men naar den skulde staa dèr, var vi alle enige om, den maatte forandres, da den jo var skreven i et noget andet Øjemed; saa naar du finder, den ikke trængte til Forandring, maa det vist være, fordi du betragter den paa det Sted i Højmessesalmerne, du har givet den; men at Forandringerne selv mishage dig, det kan jeg godt forstaa, saas. 278meget mere, som adskillige Ting, der komme i Betragtning ved en Kirkesalme, umulig kan staa saa klart for dig som for en gammel Præst. Kun Nænsomheden er jeg mig bevidst, hvor det gjaldt dig; og naar man en Gang sammenligner, hvad nu hedder mit i Prøverne, med dets Original i Sangværket, vil man se, jeg er heller ingenlunde kommen igjennem Skærsilden ubrændt.

Med den skandinaviske Idés Hær og Heroer, lige til ham, der sætter Skandinavismens Stempel paa de spirituøse Drikke, skal du for mig have fri Spas, som jeg selv forbeholder mig; og Ungdommen staar mig saa nær i mine egne unge Herrer, at jeg nok véd, dens Sværmeri er ikke mit; men vi gamle maa være taknemmelige, om ikke just mod Ungdommen, saa dog mod Vor-Herre, som har maaget det saa, at os er aabnet en Virkekreds baade for Moders-maalet og Nordens Aand, som før enten var os spærret eller dog for vanskelig at naa til daglig Brug; Besten maa Aanden og Maalet selv gjøre, om de kan; og kunde de ikke, da havde vi dyrket dem forgjæves eller dog i det mindste rost dem for tidlig.

Danske Samfund har jeg vel overladt Efterslægten at øve sig paa, men holder dog Øje med det i sin uafbrudte, vel meget stille, men derfor vist ikke ubetydelige, Virksomhed, netop i en Kreds, der ellers alle Vegne foragtes og forsømmes, — indtil den ved Lejlighed bliver frygtelig og findes uforbederlig.

Hvad Moritz Arndt angaar, da har det meget at betyde, naar man véd, at han (selv af svensk Herkomst) er den af alle tyske Skribenter, som kjender mest til Norden og har mest nordisk Tankegang; thi naar selv han ej vil nøjes med mindre end hele Nørrejylland, da véd vi, hvad Klokken er slaaet, og maa vist nok ikke klynke som Kællinger, men være belavede paa baade aandelig og legemlig at prøve Styrke med Tyskerne endnu en Gang om Danemarks rette Grænser. — Du vil jo sønder ud til Sommer, har jeg hørt; saa skal du nok mærke, hvor stokdøve Tyskerne lige fras. 279Elben til Donav og Rhin er blevet paa det Øre, hvormed de skulde høre Sandhed om Danmark: som slet ingen Del af den nedersaxiske Kreds med det plattyske Maal. — Du læser vel Dannevirke; dèr vil du i Artiklen om den danske, i Grunden tyske Flaade faa en Mundsmag af de nye Retter; og at intet tysk Blad optager noget Svar fra dansk Side paa saadanne nye Opdagelser, følger af sig selv.

Saa' du i sin Tid Udkastet til den ny Trykkelov? Traadte det i Kraft, da kunde al Verden række Tungen ud ad os, og vi maatte dog holde gode Miner, ja, da kunde vi bruge vore Penne til Tandstikkere. Dog, Vor-Herre bevare os! og det har han gjort saa tit og saa godt, at vi skal tro ham det til.

Nu, kjærligst Hilsen fra os alle til din gode Kone og dig selv! Gid det stod malet for alles Øjne, hvem Herren kalder den største, og saa de mindste ikke drømte sig meget klogere paa Storhed end han!

Grundtvig, Nikolai Frederik Severin, *Grundtvig og Ingemann*,

Din Ven
N. F. S. Grundtvig.